

FIȘA DISCIPLINEI

EPISTEMOLOGIE

Anul universitar 2026 - 2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Filosofie
1.4. Domeniul de studii	Filosofie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filosofie / Filosofie
1.7. Forma de învățământ	cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	EPISTEMOLOGIE			Codul disciplinei	HLR2401
2.2. Titularul activităților de curs	Lector dr. asociat Anton Crișan				
2.3. Titularul activităților de seminar	Lector dr. asociat Anton Crișan				
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină fundamentală (DF)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat (consiliere profesională)					20
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				94	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Identificarea și aplicarea adecvată a fundamentelor teoretice și istorice ale filosofiei: presupozii, principii, valori, etici, modalități de gândire și practici.
CP2	Ordonarea și formularea de idei, teme și probleme filosofice generale și de ramură.
CP3	Identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a punctelor tari și slabe ale unor soluții, concluzii sau abordări alternative de probleme.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente.
CT2	Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Studentul/absolventul stabilește conexiuni între teorii și perspective filosofice formulate în diverse epoci, curente și tradiții de gândire și compară argumente filosofice complexe.	Studentul/absolventul analizează perspective teoretice diferite.
CP3	Studentul/absolventul descrie principiile logice care stau la baza raționamentului, identifică erorile de argumentare și raționamentele nevalide.	Studentul/absolventul formulează argumente solide și aplică principiile logice în evaluarea critică a pretențiilor de cunoaștere din diferite domenii.
CP4	Studentul/absolventul distinge principalele teorii filosofice cu privire la cunoaștere și adevăr și descrie într-o manieră coerentă principalele teorii filosofice cu privire la natura, sursele și limitele cunoașterii, precum și criteriile folosite pentru validarea cunoașterii și întemeierea adevărului.	Studentul/absolventul explică ce înseamnă „a cunoaște” și explică într-o manieră coerentă și clară deosebiriile dintre diferitele forme de cunoaștere.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul cunoaște principalele metode de conceptualizare și analiză filosofică specifice epistemologiei; temele centrale și reperele bibliografice fundamentale din aria epistemologiei.
2. Studentul/absolventul cunoaște diferitele teorii cu privire la natura percepției (realism direct, realism indirect, idealism) precum și diferitele scenarii sceptice (cel mai elocvent, scenariul creierelor în cuvă).
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul este capabil să utilizeze principalele concepte și metode de analiză filosofică specifice epistemologiei pentru evaluarea diferitelor pretenții teoretice referitoare la problema cunoașterii.
2. Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru identificarea și dezvoltarea unor noi direcții de aplicare a metodelor învățate.

8. Conținuturi

competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații³
Cursul 1. Curs introductiv: percepția ca sursă a cunoașterii și problema scepticismului radical	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 2. Epistemologia percepției: realismul direct – John Searle (1)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 3. Epistemologia percepției: realismul direct – John Searle (2)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 4. Epistemologia percepției: realismul direct – Hilary Putnam	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 5. Epistemologia percepției: realismul indirect – John Locke	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 6. Epistemologia percepției: realismul indirect – Bertrand Russell (1)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 7. Epistemologia percepției: realismul indirect – Bertrand Russell (2)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 8. Epistemologia percepției: idealismul – George Berkeley (1)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 9. Epistemologia percepției: idealismul – Berkeley (1)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 10. Scepticismul radical – Hilary Putnam	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 11. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (1)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 12. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (2)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 13. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (3)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza unor exemple	
Cursul 14. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (4)	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia – discuții pe baza	

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

	unor exemple	
Bibliografie BERKELEY George, Tratat asupra principiilor cunoașterii omenesci, Editura Humanitas, București, 2004 BLACKBURN Simon, Adevărul. Călăuza rătăciților, Editura Polirom, Iași, 2011 DUMMET Michael - Originile filosofiei analitice, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004 DUMITRU Mircea, Lumi ale gândirii. Zece eseuri logico-filosofice, Editura Polirom, 2019 FLONTA Mircea, Gânditorul singuratic. Critica și practica filosofiei la Ludwig Wittgenstein, Editura Humanitas, 2008 GRAYLING A.C., Wittgenstein, Editura Humanitas, București, 1996 GRAYLING A.C., Russell. O scurtă introducere, Editura ALL, București, 2009 GRAYLING A.C., Istoria filosofiei, Editura Trei, 2022 KENNY Anthony, O nouă istorie a filosofiei occidentale, vol. IV, Filosofia contemporană, Editura Ratio et Revelatio, Oradea, 2018 LOCKE JOHN, Eseu asupra intelectului omenesc, vol. I, Editura Științifică, București, 1961 LOCKE JOHN, Eseu asupra intelectului omenesc, vol. II, Editura Științifică, București, 1961 NAGEL Jennifer, Cunoașterea – O foarte scurtă introducere, Editura Litera, București, 2020 POPPER Karl, Conjecturi și infirmări. Creșterea cunoașterii științifice, Editura TREI, București, 2001 PUTNAM Hilary – Rațiune, adevăr și istorie, Editura Tehnică, București, 2005 RUSSELL Bertrand, Cunoașterea lumii exterioare, Editura Humanitas, București, 2013 SEARLE John – Mintea: Scurtă introducere în filosofia minții, Editura Herald, București, 2013 STOENESCU Constantin, Problema metodei în „empirismul conceptelor” și statutul epistemologic al ideilor generale abstracte, Analele Universității din București, vol. LVII, nr. 1, 2008, p. 13 – 46 STOENESCU Constantin, Argumentul lui Berkeley împotriva materialității lumii, Analele Universității din București, Vol. LX, nr. 2, 2011, p. 3 – 11 WITTGENSTEIN Ludwig, Despre certitudine, Editura Humanitas, București, 2005		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
Seminar 1. Seminar introductiv GRAYLING A.C., Frontierele cunoașterii. Ce știm despre știință, istorie și creierul uman, Editura Trei, 2021, Partea a III-a, Creierul și mintea, p. 387 – 400 GRAYLING A.C., Frontierele cunoașterii. Ce știm despre știință, istorie și creierul uman, Editura Trei, 2021, Partea a III-a, Creierul cognitiv, p. 436 – 467	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 2. Epistemologia percepției: realismul direct – John Searle (1) SEARLE John – Mintea: Scurtă introducere în filosofia minții, Editura Herald, București, 2013, capitolul 5, Conștiința Partea a II-a: Structura conștiinței și neurobiologia, p. 147 – 172	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 3. Epistemologia percepției: realismul direct – John Searle (2) SEARLE John – Mintea: Scurtă introducere în filosofia minții, Editura Herald, București, 2013, capitolul 7, Cauzare mentală, p. 207 – 227 NAGEL Thomas, Veșnice întrebări, Editura ALL, București, 2004, capitolul 12, Cum e oare să fii liliac?, p. 251 – 272	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 4. Epistemologia percepției: realismul direct – Hilary Putnam PUTNAM Hilary – Rațiune, adevăr și istorie, Editura Tehnică, București, 2005, Impactul științei asupra concepției moderne privind raționalitatea, p. 227 – 258	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	

PUTNAM Hilary – Rațiune, adevăr și istorie , Editura Tehnică, București, 2005, Valori, fapte și cunoaștere, p. 259 – 280		
Seminar 5. Epistemologia percepției: realismul indirect – John Locke LOCKE John, Eseu asupra intelectului omenesc , vol. I, Editura Științifică, București, 1961, Cartea a II-a, Capitolul 9, Despre Percepție, p. 120 – 127 LOCKE John, Eseu asupra intelectului omenesc , vol. II, Editura Științifică, București, 1961, Cartea a III-a, Capitolul 1 Despre cuvinte și limbaj în general, p. 6 – 9; Capitolul 2 Despre semnificația cuvintelor, p. 9 – 14; Capitolul 3 Despre termenii generali, p. 14 – 24; Capitolul 4 Despre denumirile ideilor simple, p. 25 – 33; Capitolul 7 Despre particule, p. 77 – 80; Capitolul 8 Despre termenii abstracți și concreți, p. 80 – 82	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 6. Epistemologia percepției: realismul indirect – Bertrand Russell (1) RUSSELL Bertrand, Cunoașterea lumii exterioare , Editura Humanitas, București, 2013, Prelegerea a II-a, Rolul de căpetenie al logicii în filosofie, p. 44 – 72	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 7. Epistemologia percepției: realismul indirect – Bertrand Russell (2) RUSSELL Bertrand, Problemele filosofiei , Editura ALL, București, 2004, cap. 2, Existența materiei, p. 12 – 20 RUSSELL Bertrand, Problemele filosofiei , Editura ALL, București, 2004, cap. 3, Natura materiei, p. 21 – 29	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 8. Epistemologia percepției: idealismul – George Berkeley (1) BERKELEY George, Primul dialog între Hylas și Philonous în George Berkeley, Scrieri metafizice , Editura IRI, București, 2002, p. 121 – 166	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 9. Epistemologia percepției: idealismul – George Berkeley (2) BERKELEY George, Al treilea dialog între Hylas și Philonous , în George Berkeley, Scrieri metafizice , Editura IRI, București, 2002, p. 191 – 233	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 10. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (1) WITTGENSTEIN Ludwig, Cercetări filosofice , Editura Humanitas, București, 2004, p. 132 – 172	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 11. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (2) WITTGENSTEIN Ludwig, Cercetări filosofice , Editura Humanitas, București, 2004, p. 173 – 211	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 12. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (3)	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	

WITTGENSTEIN Ludwig, Cercetări filosofice , Editura Humanitas, București, 2004, p. 212 – 250		
Seminar 13. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (4) WITTGENSTEIN Ludwig, Cercetări filosofice , Editura Humanitas, București, 2004, p. 251 – 291	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Seminar 14. Răspunsul la scepticism – Ludwig Wittgenstein (5) WITTGENSTEIN Ludwig, Cercetări filosofice , Editura Humanitas, București, 2004, p. 292 – 325	seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbate	
Bibliografie BERKELEY George, Scriseri metafizice , Editura IRI, București, 2002 GRAYLING A.C., Frontierele cunoașterii. Ce știm despre știință, istorie și creierul uman , Editura Trei, 2021 LOCKE John, Eseu asupra intelectului omenesc , vol. I, Editura Științifică, București, 1961 LOCKE John, Eseu asupra intelectului omenesc , vol. II, Editura Științifică, București, 1961 NAGEL Thomas, Veșnice întrebări , Editura ALL, București, 2004 PUTNAM Hilary – Rațiune, adevăr și istorie , Editura Tehnică, București, 2005 RUSSELL Bertrand, Problemele filosofiei , Editura ALL, București, 2004 RUSSELL Bertrand, Cunoașterea lumii exterioare , Editura Humanitas, București, 2013 SEARLE John – Mintea: Scurtă introducere în filosofia minții , Editura Herald, București, 2013 WITTGENSTEIN Ludwig, Cercetări filosofice , Editura Humanitas, București, 2004		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	însușirea cunoștințelor predate la curs; capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Examen scris la sfârșitul semestrului (sesiune)	66%
9.5 Seminar/laborator	activitate seminar: participare la dezbateri, prezentare referat		34%
9.6 Standard minim de promovare			
➤ Curs / Examen: Elaborarea unei lucrări scrise cu temă impusă sau la alegere, de complexitate medie, utilizând paradigme teoretice de bază ale Filosofiei / Epistemologiei ➤ Seminar: Alegerea, planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii pe parcursul semestrului (dezbateri, analiză-comentariu de text, referat)			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	---	--

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

1 FĂRĂ SĂRĂCIE 	2 FOAMETE „ZERO” 	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE 	4 EDUCATIE DE CALITATE 	5 EGALITATE DE GEN 	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE 	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE 	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ 	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
								
10 INEGALITĂȚI REDUSE 	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE 	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE 	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ 	14 VIAȚĂ ACVATICĂ 	15 VIAȚĂ TERESTRĂ 	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE 	17 PARTENERIAȚE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR 	Nu se aplică nici o etichetă
								 ☒

Data completării:

20.03.2026

Semnătura titularului de curs

Lect. dr. asociat Anton Crișan

Semnătura titularului de seminar

Lect. dr. asociat Anton Crișan

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....